

Терьошкіна Наталія

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

У статті досліджено стан державного стратегічного управління розвитком інноваційної сфери в Україні. Визначені ієрархія та повноваження державних органів щодо розробки та реалізації інноваційної стратегії та політики. Окреслено проблемні питання щодо розробки інноваційних пріоритетів та цілей, а також їх впровадження у практику та систематичного контролю отриманих результатів. Запропоновано створення при Адміністрації Президента України Головного департаменту стратегічного управління, до функцій якого входила би координація державних і місцевих органів влади, інших організацій та суб'єктів господарювання, задіяних в реалізації національної інноваційної стратегії. Розроблено модель державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії, яка включає сукупність засобів, важелів і стимулів, що формують діючі процеси державного регулювання розвитку інноваційної економіки на макро-, мезо- і мікроекономічних рівнях.

Ключові слова: національна інноваційна стратегія, механізми реалізації, державне стратегічне управління.

Терёшкина Наталья

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ВНЕДРЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ РЕАЛИЗАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИННОВАЦИОННОЙ СТРАТЕГИИ

В статье исследовано состояние государственного стратегического управления развитием инновационной сферы на Украине. Определены иерархия и полномочия государственных органов относительно разработки и реализации инновационной стратегии и политики. Очерчено проблемные вопросы относительно разработки инновационных приоритетов и целей, а также их внедрения в практику и систематического контроля полученных результатов. Предложено создание при Администрации Президента Украины Главного департамента стратегического управления.

Функции которого входили бы координация государственных и местных органов власти, других организаций и субъектов хозяйствования, задействованных в реализации национальной инновационной стратегии. Разработана модель государственного регулирования внедрения механизмов реализации национальной инновационной стратегии, которая включает совокупность средств, рычагов и стимулов, которые формируют действующие процессы государственного регулирования развития инновационной экономики на макро-, мезо- и микроэкономических уровнях.

Ключевые слова: национальная инновационная стратегия, механизмы реализации, государственное стратегическое управление.

Teryoshkina Natalya

***STATE REGULATION OF INTRODUCTION OF
REALIZATION MECHANISMS OF NATIONAL INNOVATIVE
STRATEGY***

In article the condition of the public strategic administration by development of the innovative sector in Ukraine is investigated. The hierarchy and powers of government bodies concerning development and realization of innovative strategy and policy are defined. Problematic issues concerning development of innovative priorities and purposes, and also their introduction in practice and systematic control of the received results are covered. Creation at Administration of the President of Ukraine of the Main department of strategic management as which would enter coordination of the state and local authorities, other organizations and subjects of managing involved in realization of national innovative strategy is offered. The model of state regulation of introduction of mechanisms of realization of national innovative strategy which includes set of means, levers and incentives which form the operating processes of state regulation of development of innovative economy on macro-, meso-, and microeconomic levels is developed.

Keywords: national innovative strategy, realization mechanisms, public strategic administration.

Постановка проблеми. Накопичений в Україні науково-технологічний потенціал сьогодні практично не знаходить застосування в реальному секторі економіки, однією з головних

проблем визначається відірваність науки від виробництва. Науково-дослідні установи працюють окремо від промислових підприємств, їхня діяльність фактично ніяк між собою не взаємопов'язана, внаслідок чого значна частина наукових наробіток або частково застарівають, або знаходять застосування виключно в інших країнах. Тим часом економіка України відчуває потребу в технологічному відновленні: вона вже відстає від розвинених країн на покоління техніки, і розрив продовжує збільшуватися. Відбувається трансформація виробничого сектора країни в бік первинних, менш складних у технологічному відношенні виробництв. Становлення інноваційної сфери, що забезпечує передачу результатів НДДКР у виробництво в умовах ринкової економіки, не виправдано затримується.

Сьогодні в Україні здійснюється чергова спроба визначити стратегію її розвитку на п'ятирічний період. І від того, наскільки країна та її регіони зуміють забезпечити умови для мобілізації накопиченого науково-технологічного потенціалу з метою якнайшвидшого інноваційного перетворення економіки, залежить, чи посіде країна гідне місце в системі світових економічних зв'язків або буде відкинута в розряд держав третього світу.

Перераховані фактори, новизна для України самої проблеми становлення механізмів державного управління інноваційними процесами, а також реального взаємозв'язку концепцій національної інноваційної стратегії та державних механізмів її реалізації припускають їх спільне дослідження та визначають актуальність розробки проблем державного регулювання формування механізмів реалізації інноваційної стратегії на основі поглибленого вивчення світового досвіду і його адаптації до українських умов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні проблеми вивчення державної інноваційної політики і стратегії розвитку інноваційної сфери розглядаються в роботах зарубіжних та вітчизняних вчених: В.М. Аньшина, Ю.М. Бажала, А.С. Гальчинського, Н.В. Гапоненко, В.М. Гейця, С.Ю. Глазьєва, Л.М. Гохберга, О.О. Дагаєва, О.О. Динкіна, Я.А. Жаліла, П.Н. Завліна, В.В. Зянька, Н.І. Іванової, І.С. Краснокутської, І.П. Макаренка, Б.А. Малицького, Я.І. Ніконової, М.В. Пашути, Й.М. Петровича, В.М. Полтеровича, В.П. Семиноженка, В.П. Соловйова.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Але, не дивлячись на збільшення кожного року публікацій, як зарубіжних, так і українських науковців, присвячених питанням розбудови інноваційної діяльності та вдосконаленню стратегічного державного управління інноваційними процесами, роль та окремі механізми реалізації інноваційної стратегії в розвитку економічної системи лише позначені, сутність, природа, проблеми формування сукупності базових механізмів реалізації комплексно не досліджена. Отже, потреба в системному науковому дослідженні державних механізмів реалізації національної інноваційної стратегії, обумовлює актуальність даної статті.

Цілі статті. Метою статті є дослідження стану державного регулювання інноваційної сфери в Україні та обґрунтування шляхів його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реалії процесу інтеграції держав до системи світових економічних відносин, прискорення демократизації життя суспільства викликають необхідність докорінних трансформацій в наукових підходах до системи управління національною економікою. На початку ХХІ століття стає цілком зрозуміло, що в якості ключового фактору сталого економічного зростання починають превалювати інноваційні принципи розвитку. В порівнянні з традиційним залученням додаткових ресурсів використання інноваційно орієнтованих методів розвитку забезпечують набагато більш високий рівень віддачі, тому на цей час саме інноваційна сфера стає найбільш впливовим фактором конкурентоздатності держави в міжнародній економічній системі, а інноваційна діяльність регіонів набуває значення як їх найважливішої конкурентної переваги, так і ключового фактора сталого економічного зростання.

Незважаючи на послідовні і переконливі заклики керівництва країни до переходу на інноваційний шлях розвитку, держава продовжує далеко відставати від розвинених країн, більш того, цей розрив збільшується. Практично всі досягнення держави у сфері регулювання і розвитку інноваційних процесів базуються на запозиченні закордонного досвіду і використанні вкрай слабо адаптованих до наших умов методик стратегічного управління.

Повторення пройденого в інноваційній сфері в період зміни технологічних укладів, під час глибокої світової фінансово-економічної кризи та політичної кризи 2014 р. не має перспектив для України. Досвід створення технопарків, технополісів, «венчурних фондів» і т.д., запозичення елементів НІС, що виявилися успішними в інших умовах і в інших країнах, показують, що потрібно йти новим, власним шляхом.

Стратегічне управління розвитком інноваційної сфери регіонів одержало широке розповсюдження в закордонній практиці. Але в Україні цей процес, як на рівні держави, так і окремого регіону, незважаючи на те, що отримав нормативно-правове забезпечення із прийняттям таких законодавчих актів, як ЗУ «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», ЗУ «Про стимулювання розвитку регіонів», Постанова КМУ «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 р.», дотепер знаходиться в стадії становлення.

Дослідження безпосередньо процесу реалізації існуючих на даний час стратегій України (її регіонів) та досягнення заявлених у цих документах намірів та цілей показує, що існує велика кількість проблем, які впливають на значне зниження ефективності їх впровадження. Так до них можна віднести: 1) невідповідність методичних підходів до формування стратегій на різних рівнях ієрархії; 2) неузгодженість стратегічних планів, програм і проектів щодо горизонту планування та взаємодії їх учасників; 3) обмеженість інтеграції планових документів за ієрархічним та гетерархічним рівнями реалізації; 4) перекладання функцій та обов'язків щодо стратегічного планування на різні відомства; 5) відсутність єдиного державного органу, який виконував би функції координатора та контролера у реалізації і коректуванні стратегій; 6) нерозробленість методик визначення якості сформованих стратегій; 7) недостатність законодавчо-нормативного забезпечення, щодо регулювання взаємовідносин та відповідальності між рівнями влади у процесі реалізації стратегій; 8) відсутність методик оцінки ефективності реалізації стратегій на проміжних та кінцевих етапах.

Основною проблемою є взагалі відсутність національної інноваційної стратегії України! Всі розвинені країни і навіть такі,

Росія, Білорусь і Казахстан, мають інноваційні стратегії, в країні до цього часу не розроблено такий документ на рівні держави (існує лише Постанова ВРУ «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» від 21.10.2010 р. №2632-VI).

Загальні питання інноваційної політики нашої держави вирішуються Президентом України. Президент України як глава держави і гарант її державного суверенітету сприяє впровадженню інноваційної політики держави інновацій в галузях господарства з метою забезпечення технологічної незалежності країни, матеріального достатку суспільства і духовного розквіту нації.

Президент України, у відповідності з положеннями конституції та законів України:

1) визначає склад і структуру системи органів виконавчої влади, які здійснюють державне управління в галузі інноваційної діяльності в Україні;

2) забезпечує організацію контролю за формуванням та роботою системи державного управління інноваційної галузі;

3) для здійснення своїх повноважень в інноваційній сфері розглядає пропозиції щодо ефективного використання коштів державного бюджету України, які спрямовуються на розвиток науки, технологій та інновацій, щодо вдосконалення структури управління наукою, системи підготовки і атестації кадрів; створює в межах коштів, передбачених у державному бюджеті України, для здійснення своїх повноважень консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби.

З рисунку 1 можна побачити, що існує велика кількість держорганів, яким властиві свої специфічні функції і повноваження.

Слід зазначити, що повноваження Президента України в інноваційній сфері, хоча і залишаються такими, що мають базисний характер серед повноважень інших державних органів, але на останнім часом в деякому ступені зазнали звуження. До недавнього часу вітчизняне законодавство містило прямі норми, відповідно до яких президент України як глава держави і гарант її державного суверенітету з метою забезпечення технологічної незалежності країни, матеріального достатку суспільства і духовного розквіту

нації сприяв впровадженню інноваційної політики держави інновацій в галузях.

Господарства. закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» наділяв Президента України повноваженнями щодо визначення складу і структури системи органів виконавчої влади, які здійснюють державне управління в галузі інноваційної діяльності в Україні; забезпечення організації контролю за формуванням та роботою системи державного управління інноваційної галузі. для здійснення своїх повноважень в інноваційній сфері на Президента України покладалися функції з розгляду пропозицій стосовно ефективного використання коштів державного бюджету України, які спрямовуються на розвиток науки, технологій та інновацій, стосовно вдосконалення структури управління наукою, системи підготовки і атестації кадрів та ін.

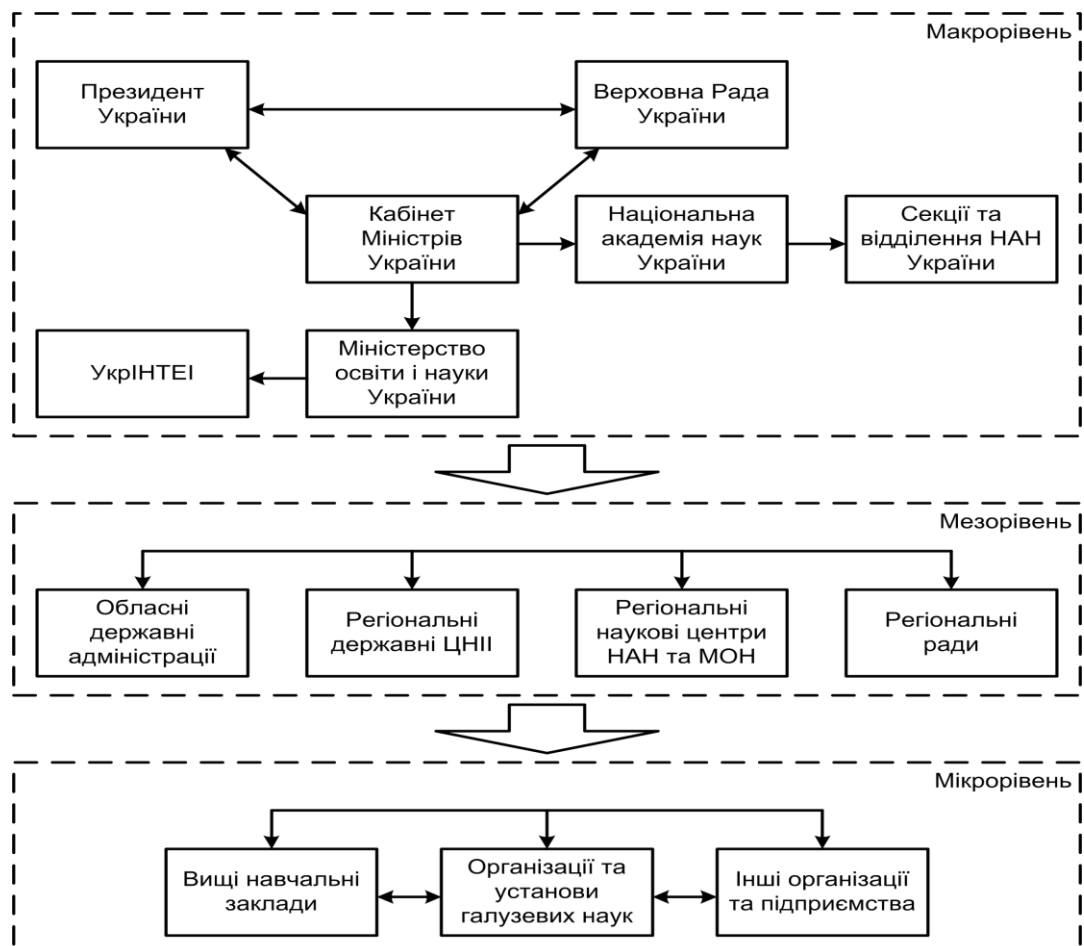

Рис. 1. Розподіл інноваційної стратегії за суб'єктом управління на вертикальні (ієрархічні) рівні формування
Джерело: Розроблено автором.

Але 5 грудня 2012 р., з набранням чинності закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через відповідних міністрів, державного комітету телебачення і радіомовлення України» [1] ст. 26 закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» була викладена в новій редакції, згідно з якою повноваження Президента України в інноваційній сфері набули суто адміністративно-розпорядчі ознаки, залишивши за їх межами регулятивні, координаційні та консультативні функції. так, Президент України відповідно до Конституції та законів України утворює, реорганізовує та ліквідує за поданням Прем'єр-міністра України міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності; сприяє розвитку науки і техніки, здійснюючи інші повноваження, визначені Конституцією України (ст. 26 закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність») [2].

Закон України «Про інноваційну діяльність» взагалі не включає повноваження Президента України до розділу «Державне регулювання у сфері інноваційної діяльності», але має непрямі посилання на те, що саме Президент України покладає повноваження на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інновацій (п. 1 ст. 9 «Про інноваційну діяльність»), на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності (п. 2 ст. 9 закону «Про інноваційну діяльність»), а також на інші центральні органи виконавчої влади (п. 3 ст. 9 закону «Про інноваційну діяльність») [3].

Президент України підписує закони в галузі інновацій, прийняті Верховною Радою України. В указах Президента України знаходять відображення загальні питання інноваційної політики української держави. так, указом Президента України 21 серпня 2009 р. була створена національна рада з питань науки, інновацій та сталого розвитку України (до речі, головою якої був Президент України),

однак через відсутність коштів, передбачених на те в державному бюджеті України, 2 квітня 2010 р. Раду було ліквідовано [4].

Тому вважаємо, що Президент України посідає базисну, вихідну первинну позицію в структурі розподілу інноваційної стратегії за суб'єктом управління.

Верховна Рада України визначає єдину державну політику у сфері інноваційної діяльності, а саме: будує відповідну законодавчу основу для сфери інноваційної діяльності; визначає стратегічні пріоритети і основні вектори інноваційної діяльності; визначає обсяг фінансування для матеріальної підтримки інноваційної діяльності в межах коштів державного бюджету України.

Верховна Рада України ініціює закони и постанови, в яких визначає основні цілі, напрямки, принципи державної інноваційної політики, затверджує пріоритетні напрямки розвитку інновацій, перелік національних інноваційних та інвестиційних програм, створює систему кредитно-фінансових, податкових і митних органів у сфері сприяння, контролю та реалізації інноваційної діяльності, встановлює межі бюджетного фінансування національних інноваційних програм, розміри відрахувань до української державної інноваційної компанії. Верховною Радою України затверджуються на період до 10 років стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні.

Кабінетом Міністрів України затверджується порядок підготовки пропозицій щодо стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні. Кабінет Міністрів України здійснює державне управління та забезпечує реалізацію державної політики у сфері інноваційної діяльності; готує та подає Верховній Раді України пропозиції щодо стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та затверджує середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності загальнодержавного і галузевого рівнів; здійснює заходи щодо реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності; сприяє створенню ефективної інфраструктури у сфері інноваційної діяльності; створює спеціалізовані державні інноваційні фінансово-кредитні установи для фінансової підтримки інноваційних програм і проектів, затверджує їх статuti чи положення про них, підпорядковує ці установи центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інноваційної діяльності; готує та подає Верховній Раді України як складову частину проекту закону про

державний бюджет України на відповідний рік пропозиції щодо обсягів бюджетних коштів для фінансової підтримки виконання інноваційних проектів через спеціалізовані державні інноваційні фінансово-кредитні установи; затверджує положення про порядок державної реєстрації інноваційних проектів і ведення державного реєстру інноваційних проектів; інформує Верховну Раду України про виконання інноваційних проектів, які кредитувалися за кошти державного бюджету України, і про повернення до бюджету наданих раніше кредитів.

У 2011 р. було створене нове структурне утворення — Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України [5]. Воно було організоване для реалізації державної політики в сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, інформатизації, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, створення умов для розвитку інформаційного суспільства. Але у 2014 р. це агентство було реорганізовано у Державне агентство з питань електронного урядування без функцій реалізації державної політики у сфері інноваційної діяльності.

До державних органів, що безпосередньо займаються питаннями розвитку інноваційної сфери в Україні відносяться традиційні, збережені з часів СРСР (наприклад, НАН України). Але в межах представленого дослідження, на наш погляд, немає сенсу більш детально розглядати повноваження в інноваційній сфері всіх наведених органів з розподілу інноваційної стратегії за суб'єктом управління.

Розробка стратегії розвитку інноваційної сфери повинна супроводжуватися відповідними рамковими умовами — адекватною вимогам часу макроекономічною політикою, конкурентними ринками, зручними технічними регламентами, відкритістю відносно міжнародної торгівлі й прямих іноземних інвестицій, що стимулюються податковою системою й сприятливими фінансовими умовами.

Наслідки глобальної кризи й умови посткризової економіки вимагають формування нових концептуальних підходів і моделей розвитку економічних систем різного рівня: від міжнародних корпорацій, національних економік, регіонів до конкретних

підприємств (організацій). Змінюються концептуальні підходи до формування інноваційної стратегії розвитку держави або регіону. Зміщуються акценти на урахування глобальних змін, виникає гостра необхідність розробки наднаціональних стратегій розвитку інновацій для підвищення стійкості в умовах невизначеності, зменшення ринків, падіння обсягу інвестиційних потоків, загострення конкурентної боротьби. Виникає необхідність формування нової філософії розвитку інноваційної сфери на основі проведення оцінки змін, що відбуваються, на глобальних, наднаціональних, національних, регіональних, проектних рівнях.

Також у перспективі розроблена національна інноваційна стратегія представляє собою лише паперовий документ. Основні труднощі виникають у процесі її реалізації. Тому у відношенні практичного впровадження національної інноваційної стратегії необхідно запропонувати створення державного органу, який би виконував координаційні, контрольні та коректувальні функції щодо механізмів її реалізації. Такий орган доцільно організувати в найвищій гілці державної влади — при президенті країни. Пропонується в структуру Адміністрації Президента України створити Головний департамент стратегічного управління, діяльність якого була би направлена на координацію державних і місцевих органів влади, інших організацій та суб'єктів господарювання, задіяних в реалізації національної інноваційної стратегії. До основних функцій цього департаменту можна віднести: а) координацію діяльності державних і місцевих органів влади, інших організацій та суб'єктів господарювання у процесі реалізації інноваційної стратегії; б) контроль підготовки та здійснення заходів щодо реалізації інноваційної стратегії; в) аналіз та оцінка проміжних і кінцевих результатів реалізації інноваційної стратегії; г) розробка рекомендацій, коректувань та альтернативних варіантів реалізації інноваційної стратегії; д) розробка щорічних доповідей щодо ходу реалізації інноваційної стратегії; е) оцінка ефективності задіяних механізмів реалізації інноваційної стратегії; ж) узагальнення досвіду стратегічного управління та розробка відповідних методичних вказівок щодо його подальшого використання в діяльності державних і місцевих органів влади, інших організацій та суб'єктів господарювання.

Таким чином, концептуальна модель державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії повинна складатися з суб'єкту впливу в якості якого виступають державні органи влади, форм і методів впливу, які, в свою чергу, включають прямі й непрямі стимули, важелі і засоби та з об'єктів впливу до яких віднесено безпосередньо цілі розвитку інновацій, інноваційну стратегію, політику та процес їх реалізації (рис. 2).

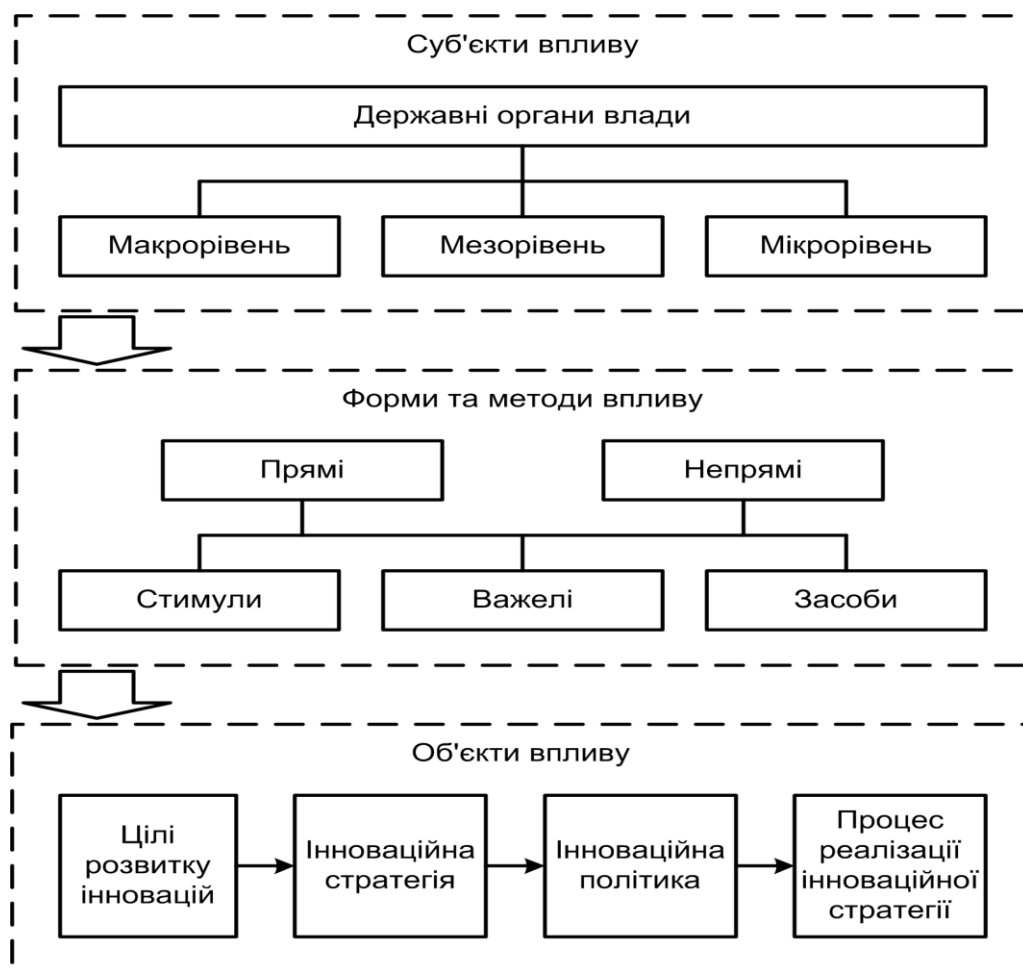

Рис. 2. Принципова схема формування моделі державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії

Джерело: розроблено автором.

Для підвищення ефективності впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії на рівні держави можна запропонувати відповідну модель. Причиною розробки моделі слугуватиме незадовільний стан інноваційної діяльності країни та

відповідно виникнення негайної необхідності його стабілізації та подальшої підтримки і розвитку. Концептуальні основи такої моделі зобов'язані співпадати з відповідними стратегічними цілями і задачами щодо розвитку інноваційної сфери на усіх рівнях державної ієрархії (макрорівень має на увазі вищі державні органи, мезорівень — обласні, а мікрорівень — окремих міст та населених пунктів) та містити розроблену поточну інноваційну політику, стимули, важелі, засоби, які сприяли би реалізації інноваційної стратегії, дозволяли б забезпечувати безупинний цілеспрямований якісний та кількісний ріст інновацій.

Модель державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії відповідно до методологічних принципів розвитку інноваційної економіки складається з модулів, блоків і елементів (рис. 3) та представляє собою сукупність форм і методів впливу, які перетворюють цілі інноваційного розвитку, інноваційну стратегію і політику та процес їх реалізації в конкретні установлені результати становлення інноваційної економіки.

Модель державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії включає в себе окремі складові, кожна з яких має власне призначення та допомагає у вирішенні загальної мети і завдань розвитку інноваційної сфери. Так складова державного регулювання містить відповідні модулі: ресурсний, забезпечувальний та функціональний, які поєднують різні елементи.

Процес регулювання спрямований на використання ресурсної складової моделі, а саме — блоків економіко-фінансових, людського капіталу, матеріально-технічних та природних ресурсів. В ресурсному блоці проводиться оцінка ефективності вкладень, також тут припускається використання людського капіталу. При цьому, на наш погляд, важливими елементами державного регулювання реалізації інноваційної стратегії є рівень освіти, здоров'я, творчої активності національного людського капіталу. Найбільше значення має забезпечувальний модуль, який допомагає у вирішенні питань формування підходящих умов здійснення державного регулювання впровадження механізмів реалізації інноваційної стратегії та включає блоки теоретико-

методологічного, інституціонального та інформаційно-методичного забезпечення.

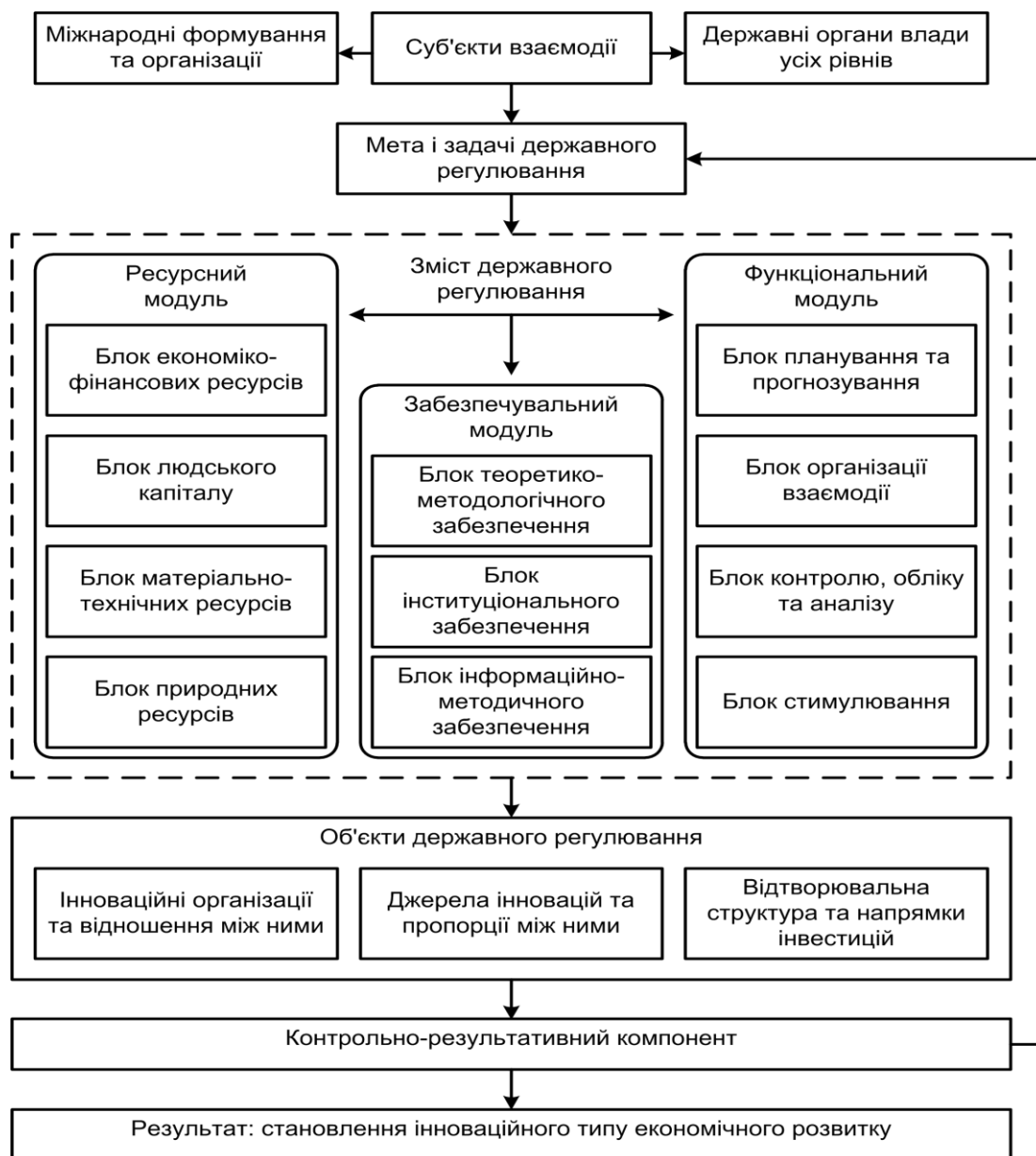

Рис. 3. Модель державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії
Джерело: розроблено автором.

Блок теоретико-методологічного забезпечення складається з методологічних елементів, які представляють собою економічну науку з її законами, теоріями та концепціями. З метою державного регулювання він припускає використання економічної теорії, в тому числі економічних законів і закономірностей, теорій інновацій, економічних механізмів, довгохвильових коливань, господарського.

Регулювання макроекономічної динаміки та ін. Державне регулювання повинне спиратися на загальні методологічні принципи (визначеність, розвиток, об'єктивність), а також на принципи створення механізмів реалізації інноваційної стратегії (системності, комплексності, наукової обґрунтованості, інвайроменталізму, відповідності і погодженості, реалістичності, альтернативності і багатоваріантності, гнучкості, прийнятності рівня ризику, ефективності, компетентності та забезпеченості).

Блок інституціонального забезпечення моделі державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії містить у собі в якості елементів формальні і неформальні інститути, які дозволяють сформувати інноваційну інфраструктуру організувати ринок інноваційної продукції та трансферу технологій, що дає можливість побудувати НІС.

Блок інформаційно-методичного забезпечення включає систему інформативного забезпечення механізмів реалізації національної інноваційної стратегії, *науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері, в тому числі міжнародні, та ін.*

Сутністю функціонального модуля є процес регулювання, що припускає здійснення прогнозування і планування пріоритетних напрямів, організацію взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності, державного контролю і стимулювання всіх її учасників, що є основою відповідних блоків.

Об'єктами державного регулювання виступають інноваційні суб'єкти господарювання та відношення між ними, джерела інновацій та пропорції між ними, відтворювальна структура та напрямки інвестицій.

Значної уваги потребує контроль-результативний компонент складової моделі державного регулювання, який повинен включати критерії і методику проведення оцінки ефективності механізмів реалізації інноваційної стратегії.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, вирішення задачі щодо структурної перебудови економіки, підтримки її конкурентоздатності і забезпечення економічної безпеки є можливим тільки при розробці та реалізації інноваційної стратегії держави та її регіонів на основі безперервного відновлення технічної бази виробництва, вдосконалення його технологічної структури за.

Рахунок використання нововведень (інновацій), що забезпечують економію витрат і створюють умови для такої економії.

Але, як показує проведене дослідження в країні до цього часу не сформовані відповідні державні структури, функції й повноваження яких були би сконцентровані на питаннях не тільки розробки інноваційних пріоритетів та цілей, а також на впровадженні їх у практику та систематичному контролю отриманих проміжних і кінцевих результатів.

Тому, на підставі вище наведеного, пропонується: 1) створення при Адміністрації Президента України Головного департаменту стратегічного управління, до функцій якого входила би координація державних і місцевих органів влади, інших організацій та суб'єктів господарювання, задіяних в реалізації національної інноваційної стратегії; 2) концептуальна модель державного регулювання впровадження механізмів реалізації національної інноваційної стратегії, яка включає сукупність стимулів, важелів і засобів, що формують діючі процеси державного регулювання розвитку інноваційної економіки на макро-, мезо- і мікроекономічних рівнях. На відміну від існуючих моделей містить в себе забезпечуючий, функціональний та ресурсний модулі, кожний з яких містить власні блоки і елементи, які вміщують форми, методи та інструменти державного регулювання.

Перспективним подальшим напрямом досліджень можна зазначити обґрунтування функцій та взаємозв'язків кожного суб'єкту, задіяного в процесі розробки, реалізації та контролю ефективності впровадження національної інноваційної стратегії України.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через відповідних міністрів, Державного комітету телебачення і радіомовлення України: Закон України від 16 жовтня

2012 року // Відомості Верховної Ради України. — 2014. — №2-3. — Ст. 41.

2. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13 грудня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — №12. — Ст. 165.

3. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — №36. — Ст. 266.

4. Указ Президента України «Про Національну раду з питань науки, інновацій та сталого розвитку України» від 21.08.2009 р. №664/2009 // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/664/2009>.

5. Офіційний сайт Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dknii.gov.ua>.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine regarding the activities of the Ministry of Education, Youth and Sports of Ukraine, Ministry of Health of Ukraine, Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine and other central executive bodies whose activities are directed and coordinated through the relevant ministers of State Committee for Television and Radio Broadcasting of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5460-17> (Accessed 25 March 2015).

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine "On Scientific and Technical Activities", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12> (Accessed 25 March 2015).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2002), The Law of Ukraine "On innovative activity", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (Accessed 25 March 2015).

4. President of Ukraine (2009), "On the National Council for Science, Innovation and Sustainable Development of Ukraine", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/664/2009> (Accessed 25 March 2015).

Рецензент: Парсяк В.Н., проф., д.е.н., декан факультету економіки моря Національного університету кораблебудування.

20.03.2015